

RDEČI PRAPOR

Glasilo jugoslovanske socialne demokracije.

Izhaja v Ljubljani vsak
torek, četrtek in soboto.

Naročnina za avstro-ogrske kraje
za celo leto 14 K, za pol leta 7 K,
za četrt leta 3.50 K, mesečno 1.20 K;
za Nemčijo za pol leta 7.90, za četrt
leta 4 K; za Ameriko za pol leta
9.50 K za četrt leta 4.80 K.

Posredna številka 13 v.

Reklamacije so poštnine prave.
Nefrankirana pisma se ne spre-
jemajo. Ekspresni se ne vračajo,
izjema. Kvestopna polt-vratna
(širina 88 mm) za enkrat 20 vin.,
večkrat po dogovoru.

62. štev.

V Ljubljani, v četrtek, dne 24. junija 1909.

Leto XII.

NASLOVA: Za dopise in rokopise za list: Uredništvo
«Rdečega Prapora», Ljubljana. — Za denarne pošiljave
naročila na list, reklamacije, inserate i. t. d.: Upravništvo
«Rdečega Prapora», Ljubljana, Šelenburgove ulice 6/II.

Pagninijev izstop.

Tržaški poslanec Pagnini je odložil svoj državnozborni mandat ter je izstopil iz socialno-demokratske stranke. Razloge za ta korak je svojim volilcem naznanil v — «Piccolu». Po njegovem mnenju socialna demokracija v Trstu ne vodi «zdrave nacionalne» politike in ne vpoštevata «italijanskega značaja» tržaškega mesta.

S takimi nazori je naravno in logično, da je gospod Pagnini zapustil socialno-demokratsko stranko; ni pa bilo naravno in logično, da je sploh kdaj vstopil vanjo. Socialna demokracija je bila mednarodna že tedaj, ko se ji je Pagnini pridružil in nikdar to ni mogla biti zanj tajnost, ker je bila mednarodnost ne le v programu socialne demokracije, temveč je stranka tudi ravnala po tem načelu, še preden je bil Pagnini v njenih vrstah.

Pagnini je prišel v stranko iz meščanskih krogov. Zato, ker se je sedaj povrnil tja, še nimamo povoda, da bi ga blatili in da bi tajili njegove dobre lastnosti. Pagnini je inteligenten, ima mnogo znanja in tudi mnogo delavne zmožnosti; sicer bi sploh ne bilo mogoče, da je prišel v stranko v razmerno kratkem času na prva mesta in celo do mandata. Toda iz meščanskih krogov je prinesel Pagnini s seboj usodepolno napako; mislil je, da je tudi v socialni demokraciji en del programa resen cilj, drugi del pa za parado. Sem je pristeval tudi mednarodnost stranke; bodisi da ni bil o internacionalizmu dovolj prepričan, bodisi, da ga ni prav razumel. Mogoče je pa tudi, da je nekaj časa po sili premagoval nacionalistične občutke, da jih pa ni mogel popolnoma premagati. Vsekakor je njegov nacionalizem izbruhnil, ko je stranka za zadnje deželnozbornske volitve sklenila, da kandidira v mestu tudi dva slovenska sodruga.

Da so bili italijanski nacionalci zaradi tega sklepa razburjeni, je umevno; to je bil tudi glavni povod ne več strastne, temveč naravnost besne agitacije nacionalistov proti socialni demokraciji. Z oportunističnega stališča bi se dalo razlagati, če bi kdo zaradi razvnetja nacionalističnih strasti odsvetoval od teh kandidatur. Toda stranka je imela prav, da je svoja načela postavila pred oportunizem in s tem prisilila volilce, da pokažejo pravo barvo. Ne mnogo glasov, temveč glasove prepričanih pristašev dobiti, mora biti smoter socialne demokracije. Tistih deset socialistov, ki so sedaj v tržaškem deželnem zboru, ve, da zastopajo res socialne demokrate in da lahko vodijo brezobzirno socialno-demokratsko politiko.

Propad obeh slovenskih socialistov v mestu ne pomeni nič za načelo. Povzročilo ga je v prvi vrsti neko pomanjkanje discipline, zaradi katerega so se glasovi — in sicer prav glasovi slovenskih socialistov cepili. Če bi bili nekateri sodrugi mislili na resnost položaja in ne na to, da izkažejo temu ali onemu sodrugu svoje posebne simpatije, bi bil tudi za slovenski kandidaturi rezultat ugoden.

To je samo nauk za bodočnost, ne pa dokaz za škodljivost slovenskih socialističnih kandidatur. Druga je stvar, da so slovenski narodnjaki s svojo nacionalistično trmo sokrivi, da ne sedita dva Slovenca iz mesta v novem deželnem zboru; če bi se znali končno naučiti, da je tudi socialno-demokratski Slovenec — Slovenec, bi bili lahko omogočili, da bi bila prišla dva slovenska socialista v deželni zbor. Toda to le mimogrede; in to bodi le opazka, kajti navsezadnje imajo tudi narodnjaki sami določiti svojo taktiko.

Toda gospod Pagnini ni imel pomislekov z oportunističnega stališča. Njega je naenkrat zabolelo srce; kajti v srcu je imel nacionalizem. Pretrpel je, da priznava stranka ekzistenco Slovencev v mestu in da živajo Slovenci enakopravnost v mejah stranke. Toda ko se je začela izvajati logična posledica dalje in se je priznala enakopravnost tudi za javno korporacijo, je bilo Pagninije-

vemu srcu preveč; takrat je menda občutil, da je bil pravzaprav ves čas nacionalizem v njem, če tudi speč. In take se je moral posloviti. Bolje je, da se je to zgodilo sedaj, nego da bi morala stranka v svojih lastnih vrstah voditi boj s šovinizmom.

Zbor srbskih socialistov.

Dalje.

Za sodrugom Rennerjem je govoril češki delegat, sodrug Némec, razkladajoč češke razmere in opisujoč boj proti militaristični in imperialistični politiki.

Ker so morali nekateri zunanji gostje odpotovati, se je sodrug dr. Soukup v njih imenu zahvalil za krasni sprejem. Ves zbor se je potem dal fotografirati in ogromna množica delavcev z rdečimi zastavami je priredila pred hotelom, v katerem so stanovali avstrijski, češki in slovenski delegatje, veliko ovacijo. Impozantna manifestacija je napravila v mestu velikanski vtisk.

Popoldne je sodrug Lapčević povabil sodruga Kristana kot zastopnika stranke, ki je srbski po narodnosti najbližja in kot znanega raziskovalca narodnega problema, da se oglasi k točki, ki je bila pravkar na dnevnem redu.

Ethib Kristan

omenja, da sta sodruga Renner in Némec izčrpala vprašanje aneksije in z vso jasnostjo razložila stališče avstrijske socialne demokracije o tej zadevi. Nekoliko besed pa bi bilo treba še posvetiti narodnemu vprašanju. Najprej se mora konstatirati, da je to stvar, o kateri se silno mnogo govori; ampak glavna napaka je, da vprašanje še ni definirano; niti njegovo jedro, niti njegove meje niso določene in izmed nesčetnih ljudi, ki govorijo o narodnem vprašanju, si nekateri ne mislijo sploh nič, ostali pa vsak kaj drugega. Če se smatra ne le vsaka šola, ampak vsaka železnica, vsaka cesta in steza, vsako sodišče, vsaka davkarija i. t. d., i. t. d. za narodno vprašanje, se postavlja stvar na glavo; če se pa govori o «imponderabilijah», se ne pove nič. Pred vsem je treba vpoštevati,

PODLISTEK.

Otrok.

Konec.

Prav po otroško se je veselila, da postane v kratkem milostiva gospa. Da, prav v kratkem. Čas ji je bil skoraj prekratek za vse njene sanje. Oh, kaj je vse sanjala. Svoje novo stanovanje, svoje toalete, obiske, sprejeme, jour-fixe, pa po leti pojde v kopelj... To so bile njene sladke misli o ženitvi in zakonu. Drugih ni imela. Če so jo znane gospodične, ki so včasih prihajale v hišo njenih staršev, po strani pogledovale in si kaj šepetale, ni opazila tega, še manj pa, da bi bila kaj razumela. In če je mati po stari navadi zatrjevala, da je njena Minka nedolžen otrok, se je le potihoma namuznila, češ: Le počakaj! Kadar bodem omožena, poreci, da sem otrok...!

Poroka se je izvršila. Zvečer je bilo vse polno gostov na svatbi. Pilo se je in jedlo in nazdravljalo, seveda vse v mejah dostojnosti. Samo pilo se je menda nekoliko več. Zlasti Šebotinski ga je dokaj pogumno srkal in oči so mu boljbolj kresile, pogledi so mu se boljbolj poželjivo vpirali v Minkino svežo, mlado, otroškega veselja se bliščeče lice. A v njeno radost se je mešala neka notranja tesnoba. Kratko pred poroko je mati govorila z njo, same čudne reči, v samih ugan-

kah, nekam resnomilo, a tako, da ni razumela Minka niti besedice. Malo je pila, a ker sploh ni bila vajena piti, ji je vino razgrelo kri in nekaj ji je sumelo po glavi. Čudna omotica se je je polotila. Obrisi vseh predmetov po dvorani, vse barve, vsi glasovi, vse se ji je zdelo izpremenjeno. Komaj je opazila, da so se gostje čestitajoč poslavljali. Tudi oče in mati sta odšla. Oče ji je krepko stisnil roko, mati je posilila konvencionalno solzo v oko ter jo blagoslovila.

Naenkrat je bila v sobi sama s Šebotinskim. Oba sta stala sredi dvorane. Njen soprog jo je požiral s poželjivimi očmi. Ona ga je pogledala. Čuden se ji je dozdeval. Neprijetno čuden. V spominu ji je vstajalo nekaj nejasnega, nelepega, a brez volje je zrla v megleno sliko, ki je dobivala boljbolj določne konture. Strah ji je prilezel v dušo.

Zdaj se ji je približal Šebotinski. Pogledala ga je nekam boječe. Prvič, odkar ga je poznala, ga je pogledala natančno. Nikdar se ji ni dozdeval lep, a šele sedaj je opazila, da se mu sveti nečist ogenj v očeh, ki so jih obdajali globoko vrezani temni kolobarji, od katerih so se vlekle grde gube po vsem licu. In v tem, ko ga je tako pogledavala, jo je objel in poljubil.

Vsa se je stresla. Nekaj groznega, neizrecno strašljivega, gnusnega je občutila, ko so se njegove osinele, vele ustnice dotaknile njenih neoskrunje-

nih, svežih, cvetočih ust. In kakor vsled nekega hipnega razodetja ji je svignila grozna, po instinktu porojena misel skozi glavo.

— Njegova, njegova, njegova — last! Z dušo in — s telesom! groza, groza! Njegova...

Vsa mlada kri ji je vskipela in njena duša se je mogočno uprla. Spomnila se je onega prizora iz mestnega loga in bilo ji je, kakor bi bil Šebotinski tisti mož, ki ga je bila videla tam. Gnus, sam gnus se je dvigal v njeni duši, pograbil njeno telo, tresel njene ude, gonil njeno razgreto kri po žilah.

Šebotinski si je vse drugače tolmačil njeno vedenje. Še enkrat jo je objel, še enkrat jo je hotel poljubiti. Njej je bilo, kakor bi se ji ovijale grde mrzle kače okrog vratu, kakor bi jo hotel njegov objem zadaviti. Nič drugega ni čutila, kakor gnus, strašen, nepremagljiv gnus. Samo instinktivno je delala. Preden jo je Šebotinski mogel drugič poljubiti, je zarjavela kakor ranjena zver in z vso močjo ga je pahnila od sebe, da je telebnil na tla.

Tedaj je zbežala — ne vedoč kam — v temno noč... In stud jo je preganjal in bilo ji je, kakor bi se grde pošasti rezale za njo:

Otrok, otrok, otrok...

Gnus jo je gonil dalje — dalje — —

da se zakoni razvoja, ki pomenijo izpremembo, ne ustavljajo nikjer, tudi pred narodnim vprašanjem ne. Pojem narodnosti je v dvajsetem stoletju drugačen kakor v petem ali četrtem pred Kristom. O tisti navidezno naravni povesti, da je bil najprej individuum, potem familija, potem rod, pa pleme, pa narod po enostavnem družinskem pomnoženju, ni treba dandanes več modrovati, ko je socialno raziskovanje posvetilo daleč v davnino. Toda v glavnih potezah se je nekoč narodnost vjemala z raso; danes se to ne more več trditii. Rase so se pomešale in se mešajo dalje; povdarjati germansko, romansko ali slovansko kri, je dandanes že smešno. Razvoj kulture, zlasti pa razvoj tehnike in prometnih sredstev odstranjuje meje, briše razlike ter enači. Kako se more danes določati narodnost? Fiziološko ne več. Črnolasi Nemci in plavalasi Italijani niso nič nenavadnega; temperamenti so med vsakim narodom različni, če pa prevladuje v kakšnem kraju ta ali oni, se lahko dokaže, da vplivajo na to podnebje, zrak, hrana in taki elementi. Včasih se je s posebno vneto povdarjala enotnost narodnega življenja, narodnih seg in navad. Pa tudi to se umika boljbolj nekemu kulturnemu kozmopolitizmu. V segah, v nošnji i. t. d. so razredne razlike večje, nego narodnostne. Objektivno razmotranje pokazuje, da nam ne označuje narodnosti nič drugega kakor jezik; pač je resnično, da vpliva jezik, ki ga človek redno rabi, kot sredstvo izražanja tudi na to, ker človek izraža. Redni in narodni interesi so torej jezikovni. A tudi tukaj se javljajo razredne razlike in če spoznamo bivstvo narodnega vprašanja v jeziku, se prepričamo, da ima stvar za delavstvo veliko večji pomen kakor za posedujoče razrede. Masam naroda je materinski jezik edino sredstvo izražanja in občevanja, posedujočim slojem, ki imajo mnogo več učne prilike, pa ne. Delavcu je dostopno le to, kar se piše in tiska v njegovem materinskem jeziku; član kapitalističnega razreda se s pomočjo tujih jezikov lahko ozre po tujih literaturah. Ne buržoazni, temveč delavski interesi zahtevajo čim večji razvoj narodnega jezika in bogato domačo literaturo. In za delavca je važno vprašanje: Ali so naše sedanje razmere take, da dosežemo lahko enako kulturo, da postanemo tako močni, zmogni za boj, kakor delavci drugih narodov? Če si to pojasnimo, spoznamo tudi, da je jugoslovansko vprašanje v svojem jedru proletarično, ne pa kapitalistično, buržoazno vprašanje. Ni čudo, da je tudi na tem polju veličanska razlika med gospodujočimi in delavskimi sloji. Buržoazija se prepira za imena. Srbi in Hrvatje govore en jezik, a boj za ime dobiva naravnost barbarične oblike. Tuintam se narečja tako prelivajo, da se ne more več določiti, ali je dialekt srbski ali bolgarski; buržoazija se pa tepe za ime. Toda ime je samo simbol moči. V buržoaznem taboru je jugoslovansko vprašanje vprašanje vladanja; tudi dinastije se zanimajo zanj le s tega stališča. Za delavce pa se glasi jugoslovansko vprašanje: Kako bi najbolje porabili svoje narodno moč za dosego čim večje kulture? Od jadranskega do črnega morja prehajajo narečja drugo v drugo; med slovenskim, hrvatskim, srbskim in bolgarskim jezikom ni toliko razlike kakor med pruskim in tirolskim narečjem; ljudskosolska izobrazba zadostuje, da se razumejo vsi Nemci. Seveda nima med Jugoslavlani nihče pravice, da bi enostransko rešil vprašanje. Zmota je tudi, če se misli, da se morajo vsa taka vprašanja reševati po enem kopitu, da se mora vedno posnemati en vzor. Piemont je bil eden; na Balkanu se nima ponavljati, kar je bilo drugje. V sedanjih razmerah, v sedanjem času, po sedanjih potrebah se imajo reševati sedanja vprašanja. Mi ne potrebujemo Velike Srbije, Velike Hrvatske ali kakršnekoli «Velike», ki bi pogoltnila vse drugo, potrebujemo pa vsi skupaj sredstva za kulturni razvoj in o teh se moramo sporazumeti. To je buržoazija vseh Jugoslovancev zanemarila, torej mora jugoslovanski proletarijat rešiti to nalogo ne zaradi sovinitizma, temveč zaradi svojih najvitalnejših interesov, zaradi svojega obstanka in svoje bodočnosti.

Govor sodruga Kristana, iz katerega moremo seveda ponoviti tukaj le nekatere misli, je zbor sprejel z viharima, dolgotrajnim odobravanjem. V imenu svojih tovarišev je govornik izrekel tudi protest proti takozvanemu veleizdajniškemu procesu v Zagrebu, kar je zbor formuliral v posebni resoluciji.

V enakem zmislu je govoril še bolgarski sodrug Kirkov, ki se je izrekel za socialno-demokratsko balkansko konferenco.

Zbor je rešil še nekatere točke, potem je sodrug Lapčević še enkrat z navdušenimi besedami izrekel zahvalo zunanjim gostom. Sodruga Kristana je naprosil, naj sporoči slovenskim sodrugom najtoplejše pozdrave srbskih socialnih demokratov. Z delavsko marzelnjo se je zaključil velepomembni kongres.

Zvečer je bila v gledališču predstava; na željo stranke se je igrala Heijermansova socialna drama «Upanje». Gledališče je bilo polno skoraj samega delavstva. To je bil odličan zaključek lepega zбора.

Politični odsevi.

* **Zaradi žitne carine** so vložili socialno-demokratski poslanci Seitz, Modraček, Moraczewski, Pittoni in Vitijk sledečo resolucijo k proračunu trgovinskega ministrstva.

Z ozirom na to, da trpi vse mestno in industrijsko prebivalstvo, pa tudi večina kmetijskega ljudstva težko ob nezasišeno visokih žitnih cenah; ozirajo se dalje na to, da je zadostna preskrba avstrijskega ljudskega gospodarstva z žitom in s krmo povsem nemogoča, če se ne odpravi carina, se nalaga vladi naj zahteva od ogrske vlade z vsem povdankom, da privoli v nemudno odstranitev carine na žite in krmo do 31. julija 1910 in da vložijo v te razprave vso težo vpliva avstrijske države.

* **O italijanskem vseučilišču**, odnosno o pravni fakulteti, je v četrtek razpravljala proračunska odsek. Učni minister grof Stürgkh je govoril na dolgo in široko, bolj zapleteno kakor razumljivo, povdarjal je pa stališče vlade, da naj se fakulteta ustanovi na Dunaju. Poslanec Conci je zagovarjal italijansko zahtevo, da bodi vseučilišče v Trstu. Razprava se je na to odgodila. Na svojih klubskih sestankih so nemški meščanski poslanci sklenili, da bodo glasovali tudi za Trst; krščansko-socialni klub je dovolil svojim članom, da smejo glasovati kakor hočejo.

* **Zakon o zapiranju prodajalen**, ki ga je sprejela poslanska zbornica, je odsek gosposke zbornice predruščil v nekaterih točkah. Vsled tega bo morala poslanska zbornica ta zakon vnovič vzeti v pretres.

* **Obiski vladarjev** so zopet na dnevnem redu. V dunajskih diplomatskih krogih zatrjujejo, da poseti car Nikolaj cesarja Frana Josipa mesec avgusta v Islu. Iz Isla se car odpelje v Italijo, da poseti kralja Viktorja Emanuela.

* **Poslanec dr. Gessmann** dementira vest, da bi bil s poslanci dr. Suštersičem, Praškom in Stapinskim konferiral o sestavi novega koalicijskega ministrstva v jeseni.

* **Ogrska kriza** visi zdaj med Wekerlom in Lukacsem. V torek je bil Wekerle v avdijenci pri vladarju, katerega je prosil, naj skoro ugodi želji sedanjega ogrskega ministrstva in sprejme odstop ministrov, ker s koalicijo ne more dalje vladati. Vladar bo baje tej želji ugodil tekom dveh, oziroma treh dni. Videlo se bo sedaj, ako bo mogoče doseči sporazumljenje med Lukacsom in neodvisno stranko, ako ne, pa bo poveril vladar Lukacu sestavo ministrstva na programu iz leta 1867.

* **Ljubzen do barona Raucha** narašča na Hrvatskem od dne do dne, seveda negativno. Te dni se je gospod ban podal na potovanje po Slavoniji, kjer je pričakoval veliko slave, ker je upal, da ga bodo Frankovci častili kot «velikega Hrvata». Frankovci, ki pod «radikalnim» opozionalstvom skrivajo svoje vladno hlapčevstvo, bi že; če bi le imeli dovolj moči in vpliva na ljudstvo. Ker ga pa nimajo, se je gospod baron vrezal in je doživel parkrat prav neprijetno presenečenje. Najprej v Požegi. Za sprejem so nastopili državni in deželni uradniki, seveda na komando. Oni se morajo yeseliti, da smejo pozdraviti svojega predpostavljenelega. Ampak komanda ne sega v kroge neodvisnega prebivalstva, ki se je tudi zbralo in sicer v večjem številu kakor «službouljudni publikum», in ko je ban začel govoriti, so zadoneli tako gromoviti «abug»-klici, da je bil tisti hip konec govora. Še slabše se je pa ekselenci godilo v Novi Gradiški; tu ga niso pozdravili samo «navdušeni» abug-klici, temveč tudi gnila jabolka. Prevzvišeni gospod se torej lahko z rodnimi očmi prepričuje, kako silno ga ljubi narod.

* **Srbaki general Ležjanin** je imenovan za vojaškega atašeja na Dunaju. To je prvi srbski ataše na Dunaju, odkar vlada v Srbiji dinastija Karagjorgjevič, odnosno odkar so v Beogradu oficirji ubili kralja Aleksandra in njegovo ženo.

* **Angleški kralj v Marijinih varih**. Iz Olomuca javljajo, da pride kralj Edvard tudi letos za tri tedne v Marijine vare in sicer na izrecno pismeno povabilo cesarja Frana Josipa. To vabilo je kralju izročil avstrijski poslanik grof Mensdorff. Kralj Edvard odpotuje v Marijine vare takoj po svojem sestanku s carjem Nikolajem pri otoku Wrightu.

* **Kralj Peter** je ponudil vodjema zarotnikov, bivšemu ministru Genčiću in polkovniku Mašinov, vsakemu 100.000 frankov, ako začasno zapustita

Srbijo. Genčić in Mašin sta o tej ponudbi poročala na shodu zarotnikov, ki so sklenili, da naj to ponudbo odklonita. Kraljeva ponudba je posledica konflikta, ki je nastal med bivšim prestolonaslednikom princem Gjorgjem in zarotniki.

* **Angleški armadni svet** je izdal častnikom tajno povelje, ki jim naroča, naj čuvajo vojne tajnosti osobito nasproti inozemskim častnikom, ki obiščejo Angleško. Brez dovoljenja vojnega ministrstva jih ne smejo voditi v vojašnice, kakor jim tudi ne smejo kazati vojaških zemljevidov in knjig.

* **Zaradi sprejema ruskega carja** je bil v angleški zbornici hud vihar. Socialist Thorne je interpeliral zaradi carjevega obiska, nakar je Grey odgovarjal, da se mora car oficelno sprejeti kakor vsak vladar. Thorne je zaklical, da upa, da dobi tiran zaslužen plačilo, in ko je bil pozvan na red, je dejal, da je car nečloveško bitje ter je zapustil zbornico.

* **Tudi turški sultan** pojde na pot. Londonski «Standard» naznanja iz Carigrada, da hoče Mohamed V. na jesen obiskati razne evropske dvore.

Socialni pregled.

** **Velikansko gospodarsko podjetje dunajskega delavstva**. V nedeljo se je v Švehatu pri Dunaju otvorila nova velika tovarna za kruh, združena z malinom. Na hlebcih, ki prihajajo iz velikanske pekarnice, je vtisnjeno kladivo, to znamenje krasi zunanje zidovje poslopja in po njem se tudi imenuje izdelek: kruh s kladivom. Delavci poznajo ta znak, ki simbolizira njihovo združitev in moč. Tudi na novi tovarni je kladivo znamenje delavstva. Velikansko podjetje je namreč delavska last: Tvrda Skaret, Hanusch in dr. predstavlja organizirano delavstvo dunajsko. O tej novi delavski postojanki povemo še kaj več.

** **Kava se sežiga**. Brazilska vlada namerava sežgati desetino vse v Braziliji nabrane kave, da se zviša cena. Evropski upniki soglašajo s tem načrtom. Brazilija producira večino kave, ki prihaja na svetovni trg. Če se izvrši ta kapitalistični načrt, se sežge skoraj milijon vreč kave, vsaka vreča po 60 kilogramov.

Dopisi.

Idrija. (Iz seje mestnega zastopa.) Novo življenje, ki se pojavlja po dolgem presledku v naši mestni občini, je pozdraviti z veseljem. Dne 17. t. m. je novi občinski zastop imel drugo sejo. Udeležba je bila zadostna; zastopniki III. razreda so bili do zadnjega vsi navzoči. Župan Šepetavec pozdravi navzoče, imenuje za overovatelje zapisnika sodr. Strausa in g. Tauzesa ter naznani dnevni red: 1. Računski zaključek mestne hranilnice za leto 1908. 2. Predlogi stavbenega odseka za napeljavo pitne vode in popravilo ceste na Vojsko. 3. Slučajnosti. O rač. zaključku je poročal sod. Straus. Zaključek mestne hranilnice za kratko dobo obstanka zavoda kaže jako lep uspeh denarnega prometa; v upravnem letu 1908. je imela mestna hranilnica 640.292 K 49 v čistega dobička, v tekočem upravnem letu pa 473 K 32 v. Ker se nahajajo računi v popolnem redu, predlaga poročevalec, da se dá ravnateljstvu odveza. (Odobreno soglasno.) V imenu stavbenega odseka poroča o napeljavi pitne vode v Leopoldovem predmestju ter o popravilu ceste na vojsko g. Drag. Lapajne ter predlaga, da se načrt stavben. odseka odobri. (Sprejeto soglasno.) Pri točki «slučajnosti» predlaga sodr. Straus, da se daje naloga stavbenemu odseku, da poišče primeren prestor, kamor naj se postavi javno perišče za mesto. Predlog utemelji s higijeničnimi in splošnimi potrebami, ker v celem mestu ni niti enega perišča. Stavbeni odsek naj konstatira kraj in stroške ter predloži prihodnji seji. (Sprejeto.) Dalje predlaga sodr. Straus, da se izvolijo trije odborniki, ki imajo nalogo, pregledati vse poslovanje gerenta tekom 7 mesecev; predlagani so gg. Drag. Lapajne, Fr. Tauzes in sod. Straus, kar se soglasno odobri. Dalje poroča sod. Straus, da je že nad pol leta, odkar se je izgubila znana nositeljica zastave in Marijina devica K. Rejc in se še danes ne ve, kje je, ker županstvo in oblasti niso nič ukrenile v tem oziru. Ker pa po mnenju poročevalca človek in posebno še dekle, ki pripada Marijini družbi, ni kužek, je naloga županstva, da razpiše nagrado 100 K onemu, kdor poižve, kje se nahaja izgubljena. Odbornik Tauzes dostavi, da se to stori potem, ko bode poslovanje gerenta pregledano, če ta res ni dobil nobenih pojasnil, kje se dekle nahaja. Predlog sod. Strausa z dodatkom g. Tauzesa se soglasno odobri. Končno apelira sod. Straus na župana, da skliče takoj one odseke, ki se do zdaj niso konstituirani, ter poziva odbornike, da se odsekovih kakor odborovih sej redno udeležujejo. S tem je bila seja ob splošnem zadovoljstvu odbornikov in poslušalcev zaključena.

Domače vesti.

— **Dvoboj Lampe-Hribar**, ki se je začel pred štirinajstimi dnevi na klerikalnem shodu v «Unionu», se je v nedeljo nadaljeval pri liberalcih v «Mestnem Domu» in kakor vse kaže, pojde še dalje v časopisju in na shodih. Na klerikalnem shodu je

bila na dnevnem redu »Liberalno-nemška zveza«, o kateri smo že dovolj jasno povedali svoje mnenje. Ob tej priliki je pa dr. Lampe tudi napadel poslanca in župana Hribarja, češ, da je sklenil s Pauslarjem pogodbo zaradi vodnih sil na Savi odnosno njih financiranja in da si je zagotovil veliko provizijo. Ker je očitno, da bo stvar ostala nekaj časa na dnevnem redu, je naša žurnalistična dolžnost, da obvestimo svoje čitatelje v glavnih potezah, za kaj da gre. Povemo naj pa pred vsem, da je za nas vsa zadeva zanimiva le bolj zaradi svoje pikantnosti, da pa me premoremo tistega moralnega ogorčenja, ki ga je kazal dr. Lampe. Kolikor je namreč mogoče presoditi na podlagi doslej znanih dokumentov, gre za privatne spekulacije in kupčije, ob katerih so prizadeti faktorji po kapitalistični navadi hoteli čim več in na čim lažji način »zaslužiti«. Zanimivo je vsekakor, če se nekoliko razgrne zastor, za katerim se vrše take kupčije, ampak kdor pozna kapitalizem in njegove šege, se ne bo čudil, če spozna, da se hoče v kapitalistični družbi kapitalizirati vse kar gre v denar, ne le blago, delavska moč, razne pravice, ampak tudi socialni položaj, ime, vpliv i. t. d. »Glej da profitiraš,« je v tem svetu glavno načelo in dokler bo svet kapitalističen, bo tako ostalo. Da se potem včasih prizadeji spekulanti spopadejo za lase in se razvijejo vsakovrstne afere, je resnično in naravno; ampak moralizirati ob posameznih slučajih, obenem pa braniti podlago takih spekulacij, zagovarjati kapitalistični družabni red, ki jih poraja, ni le smešno, temveč tudi hinavsko.

— **Pauslarjeva pogodba s Hribarjem**, ki jo je ta prečital na nedeljskem shodu, se glasi: Posl. št. 28975. Prepis. Naznanjena 15. marca 1909 in pod B. R. št. 752 zabeležena pri c. kr. gl. davkarji v Ljubljani. L. S. Skušek m. p., Grebenc, m. p. Notarji zapis. Pri meni, dr. Franu Voku, c. kr. notarju v Ljubljani, zglasila sta se danes meni osebno znana pogodnika: gospod Tom. Pauslar, posestnik iz Kranja, in gospod Ivan Hribar, mestni župan v Ljubljani, ter sta dogovorila in sklenila nastopno družbeno pogodbo: Gospod Tomaž Pauslar ima pravico do uporabe vodnih moči na reki Savi pri Prašah v svrhu ustanovitve industrijskih podjetij. Da se nameravana električna ali pa kaka druga veleindustrijska naprava čim preje ustanovi, druga gospod Tomaž Pauslar z gospodom Ivanom Hribarjem v ta namen družbeno pogodbo. S to pogodbo odstopa gospod Tomaž Pauslar svoje gori označene pravice do vodne moči na reki Savi pri Prašah, kakor tudi one, katere bi se v bodoče na isti reki med Kranjem in Medvodami pridobiti ulegnil, tej družbi v last. Vsled iste pogodbe se pa gospod Ivan Hribar zavezuje zastaviti svoj trud in vpliv v to, da se nameravana skupna naprava čim preje ugotovi. Družabnika določita, da se smatra trud in vpliv gospoda Ivana Hribarja, katerega bode on v dosego skupnega podjetja zastavil, enake vrednosti, kakor ena osminka gori označenih vodnih moči; vsled tega jamči gospod Tomaž Pauslar gospodu Ivanu Hribarju za vse dohodke in koristi, katere bi po odbitku stroškov in izdatkov pri eventualni ustanovitvi nameravanega podjetja ali pri prodaji vodne moči, na eno osminko vodne moči na reki Savi pri Prašah, kakor tudi na eno osminko vodne moči, katero bi se v bodoče na isti reki med Kranjem in Medvodami pridobil — odpadle — vendar pa s pridržkom in utesnitvijo, da ima sam t. j. Tomaž Pauslar za dosedanji svoj trud in za t. j. dosedanje svoje izdatke dobiti ustanovni delež 100.000 K, beri: enstotisoč kron, katerega mu g. Ivan Hribar tudi s svojo temeljem te pogodbe ustanovljeno pravico omejiti ne more. Radi odmere odstotnine cenijo se tu ugotovljene pravice na K 8000, beri: osemstotisoč kron, od kojih odpade na o. g. gospoda Ivana Hribarja K 1000, beri: tisoč kron. Pogodnika se odpovedujeta pravici razdirati to pogodbo zaradi prikrajšanja nad polovico prave vrednosti, ter določita, da plača vsak eno polovico stroškov te pogodbe in pristojbine. Ako bi družba pridobljenimi pravicami prodala in takim potom nehala, izplačati se ima gospodu Ivanu Hribarju po odračunjenju gospodu Tomažu Pauslarju zamaknjenega ustanovnega deleža 100.000 K, beri: enstotisoč kron, jedna četrtnina družbi pripadla čiste kupnine. O tem sem napravil notarski zapis, ga strankam prečital, stranki sta ga povse odobrile in pred menoj svojeručno podpisale. V Ljubljani, dne 8. marca 1901 leta tisoč devetsto prvega. Iv. Hribar mp. Tomaž Pauslar mp. L. S. Dr. Franc Vok mp., c. kr. notar.

— **S Hribarjevim razlaganjem na nedeljskem shodu** je menda Pauslar nezadovoljen. Ko so klerikalci spoznali stvar, so seveda hoteli zadeti Hribarja, češ, da si je zagotovil visoko provizijo za vpliv, ki ga ima kot predsednik »Kreditne banke«, od katere je imel pridobiti sredstva za financiranje podjetja s Pauslarjevimi vodnimi silami. V nedeljo pa je Hribar obrnil ost proti Pauslarju, očitalo mu, da je tajil svoje klerikalstvo ter zamolčal, da se ni dobil vodne pravice v zadnji instanci. V tem boju igrajo privatni pogovori in druge diskretne reči precejšno vlogo, pa kaže, da se bodo taki meti še naprej vihali. Govori se vsaj o pismih, ki jih je Pauslar dobil od Hribarja; ta pisma imajo po Hribarjeve trditve in dokazati, da je bil Pauslar obkrožovan. Najbrže se bodo tudi objavila, da se bo moglo občinstvo delektirati ob pikanterijah pro-

fitarske spekulacije. Afera bo torej postala precej podobna morski kači, ki ima v dobi kislih kumar najboljše čase. Vprašanje pa je, če bo mogoče, naučiti se iz zadeve kaj drugega kakor to, da sta se srečala dva kapitalistična kupčevalca, ki sta hotela skupaj loviti zlate ribice, pa sta se skregala in očitata zdaj drugemu nekolegialnost, nasprotno pa hoče vsak sebe postaviti v najlepšo luč. Hribar očita Pauslarju neiskrenost, ker mu ni povedal, da njegov proces za vodne sile še ni končan, Pauslar očita Hribarju neiskrenost, ker se je pogajal z njim, sočasno pa snoval drug konsorcij in tako se bodo nadaljevala očitanja. To je njuna stvar; ampak če hočeta, da bi občinstvo naklonilo svoje simpatije enemu ali drugemu, je zahteva le nekoliko prevelika. Naj se grizeta, kolikor se hočeta, ampak na svoj račun.

— **Poučno za delavce** je v Hribar-Pauslarjevem prepiru to, kako se v kapitalističnem svetu zasluži denar. »Trud in vpliv, katerega bode gospod Ivan Hribar v dosego skupnega podjetja zastavil, se smatra enake vrednosti kakor ena osminka vodnih moči«, pravi pogodba. Recimo da postanejo vodne moči vredne milijon kron, je trud in vpliv gospoda Ivana Hribarja vreden 125.000 kron. Če se vzame v poštev, da iznaša trud nekaj potov, nekaj prigovarjanja, morda nekaj pisem, je jasno, da odpade največji honorar na »vpliv«. Ako bi družba prodala svoje pravice, se ima gospodu Hribarju po odračunjenju gospodu Tomažu Pauslarju pripadajočega ustanovnega deleža, ki znaša 100.000 kron, izplačati ena četrtnina čiste kupnine. Postavimo, da se prodajo vodne pravice za milijon, bi se imelo izplačati gospodu Hribarju 250.000 kron. Ne pravimo, da so take pogodbe nenavadne, pa tudi ob Hribar-Pauslarjevi nismo osupnjeni. Ampak delavci, ki vidijo, kako se z vplivom služijo tisočaki, bodo razumeli, zakaj so gospodje tako vneti zagovorniki kapitalističnega reda in tako ogorčeni nasprotniki socializma. In kadar bodo pripovedovali, da pri nas ni opravičen razredni boj, češ, da ni slovenskega kapitalizma, bodo delavci razumeli, zakaj so gospodje tako — patriotični.

— **Sporod »Slavčeve« slavnosti** ob petindvajsetletnici društva je sledeči: Sobota, dne 26. junija: Sprejemanje gostov. Ob 8. zvečer sestanek na vrtu »Narodnega doma«. — Nedelja, dne 27. junija dopoldne; Sprejemanje gostov. Ob 10. zbirališče vseh društev in gostov v »Narodnem domu«. Ob 11. prva pevska vaja za skupne zборе v veliki dvorani »Narodnega doma«. Ob 12. slavnosten sprejeto po mestu. — Popoldne: Ob 2. slavnosten banket v veliki dvorani hotela »Tivoli« (Švicarija). Ob 4. velika ljudska veselica v »Zvezdi« in na Kongresnem trgu. — Ponedeljek, dne 28. junija dopoldne: Ob 8. skupen zajtrk na vrtu hotela »Tivoli«. Ob 11. slavnostno zborovanje v veliki dvorani »Nar. doma«. — Popoldne: Ob 1. druga pevska vaja za skupne zборе v veliki dvorani hotela »Union«. Ob 2. obedni skupni in v posameznih restavracijah. Ob 3. ogled mesta, muzeja itd. in ogled okolice z ljubljanskega Gradu. Ob 8. zvečer slavnosten koncert v veliki dvorani hotela »Union«. Po koncertu: Komerz na vrtu tega hotela. — Torek (praznik), dne 29. junija: junija: Ob 6.02 zjutraj izlet v Postojno (vstopnina v jamo 1 krono), ob 3.04 popoldne iz Postojne v Trst (prihod ob 5.35). Dne 30. junija ogled Trsta, znamenitosti in po morju v Miramar. — Dne 1. julija ob 7.48 zjutraj iz Trsta na Bled (prihod ob 11.15 dopoldne). Vožnja po jezeru, izlet v sotesko in k slapu v Vintgar. Zvečer poslopitev in razhod izletnikov.

Zadnje vesti.

Državni zbor.

Dunaj, 23. junija. Snočnja seja je trajala čez polnoč. Dela se torej na vse kriplje, da bi se proračun »pravočasno« rešil. Ko je bil čas, da bi bila zbornica lahko mirno delala, jo je vlada poslala domov, sedaj se pa priganja, seje se raztezajo, debate pa krajšajo, tako da se izgubi ves pregled. — Na včerajšnji seji, ki se je začela ob 10. dopoldne, se je nadaljevala razprava o proračunu ministrstev za trgovino, poljedelstvo, javna dela, železnice in deželno brambo. Od ministrov sta govorila železniški in brambovski, od socialistov demokratov so prišli do besede Klička, Remes, Svoboda, Tomschik, Smitka in Cingr.

Klička govori o razmerah v rudniku v Pribramu. Za delavce je tam predpis: Nihče naj ne gre na delo, preden je jedel; priporoča se zlasti mleko, močnate jedi, kruh, maslo in jajca. To je na papirju prav lepo, kako naj se to stori s poprečno plačo 2 K 29 vin. na dan, je pa drugo vprašanje. Se bolj kriče so provizije; vdova dobiva dve desetini moževe temeljne plače, še je mož ponesrečil, pa štiri desetine. Vdova nekega Vavre dobiva 85 vin., sirota nekega Černyja 10 vinarjev na mesec!

Železniški minister Wrba govori o strokovnih zadevah, brambovski minister Georgi obljubljuje, da predloži še letos zakonski načrt o dveletni vojaški službi.

Remes se bavi s češkimi razmerami in z agrarnimi vprašanji ter zahteva, da se odpravi zastareli poselski red.

Svoboda kritizira finančni načrt ter zahteva izpremembo vojaškega kazenskega zakona, ki doslej ni mogel preprečiti trpinčenja vojakov.

Tomschik govori o razmerah državnih železničarjev in kritizira, da se razne koncesije, ki so že dovoljene, še niso izvršile. Zlasti zahteva delavni red in izboljšanje službenega časa. Tudi obljube o avtomatičnem povišanju se še niso izpolnile.

Smitka pravi, da se socialno-politično delovanje vlade ne sme soditi po lepih besedah ministrov. Kadar se oddajajo državna dela, se nič ne pazi na delavsko varstvo. Čas bi že bil, da se odpravi delavska knjižica, ki služi delodajalcem za tajna znamenja proti delavcem. Vlada skrbi bolj za podjetniški profit kakor za življenje in zdravje delavcev.

Cingr govori o rudarskih razmerah.

Seja se zaključuje ob 1/4 1 po noči.

Dunaj, 24. junija. Včeraj se je nadaljevala specialna debata o tretji skupini. Od socialistnih demokratov je govoril poslanec Seitz, ki je v temeljeval resolucijo zaradi žitne carine, katero smo objavili na drugem mestu. Po Steinwenderjevi sklepni besedi se je glasovalo. Steinwender je predlagal, da se odkaze Seitzova resolucija odseku. Seitz je zahteval glasovanje po imenih. Steinwenderjev predlog se je tedaj sprejel z 240 proti 180 glasom. Jakličeva resolucija se je sprejela z 219 proti 200, proračun železniškega ministrstva z 221 proti 200, tako tudi proračun ministrstva za poljedelstvo in javna dela. Minoritetni predlog Seitzja, da se briše 50.000 kron za lovsko razstavo ter da se vpiše 50.000 kron za stavbo delavskih stanovanj, ter Winarskega predlog, da se odpravi večerni in nedeljski pouk, sta bila odklonjena z 226 proti 194 glasom. Vladne mameluške večine so bile torej zelo picle. — Potem se je takoj začela specialna debata o četrta skupini, ki obsega skupne izdatke, finančno ministrstvo, najvišji računski dvor, penzije in finančni zakon.

Včerejšnja seja se ni raztegnila, pač pa hočejo danes napraviti jako dolgo sejo, da bi bilo jutri lahko tretje čitanje proračuna.

Pyoti finančnemu ministru. Dunaj, 23. junija. Davčni odsek je včeraj demonstriral proti finančnemu ministru. Sodrug dr. Diamand je izrazil svoje ogorčenje, da ponižuje finančni minister razprave odseka na navadno burko. Davčni odsek se je posvetoval o skupnosti davkov na poslopja in je dovršil že precej dela; a predno se je ta razprava dovršila, predlaga finančni minister zbornici hišno-razredni davek, ki je le del celote. Davčni odsek ne more o stvari razpravljati dalje, dokler ne pride finančni minister opravičiti svoje ravnanje. Govornik torej predlaga, da se odgodi razprava do tedaj, ko pride minister. — V enakem zmislu je govoril sodrug dr. Renner. Tudi dunajski kršč. soc. Silberer se pridružuje temu mnenju. Le tirolski kršč. soc. Niedrist polemizira s Silberjem, češ hišnorazredni davek ni darilo kmetškemu prebivalstvu. Predlog dr. Diamanda se je sprejel skoraj soglasno.

Italijansko vsenčilšč. Dunaj, 23. junija. V proračunskem odseku se je včeraj nadaljevala razprava o italijanski pravni fakulteti. Poslanec dr. Adler je v imenu socialistnih demokratov izjavljal, da so od začetka bili za Trst, ki je edino primerno mesto za to fakulteto. Napram krščanskim socialistem pravi: Če hoče biti Dunaj državno, glavno in prestolno mesto, tedaj mora postati središče za vse narode, ki žive v državi. Jugoslovanom pravi: Če se izpolni pravica enega naroda, ni to nasprotovanje, temveč pospeševanje pravic vseh narodov. — Gostinčar je govoril včeraj in danes. Njegova govoranca je obstrukcija. — Danes se govori o nekem novem namenu, da bi prišla italijanska pravna fakulteta v Koper. To bi bil pač pravi abderitizem.

Pooblastilni zakon. Dunaj, 24. junija. Včeraj je trgovinski minister Weisskirchner v gospodarskem odseku zagovarjal pooblastilni zakon za trgovinske pogodbe ter je dokazoval v polemiki z agrarci, da ne prizadene to kmetom nobene škode. — Nemški agrarci so imeli sejo, na kateri so nekateri kakor besni rohnili proti uvozu mesa iz balkanskih držav ter so sklenili, da bodo glasovali proti pooblastilnemu zakonu.

Ogrska kriza. Dunaj, 24. junija. Če se Lukaču ne posreči pogajanja z neodvisnjsko stranko, je njegova naloga, poskusiti sestavo vlade s političarji 67-tarskih strank. Če bi tudi ta načrt propadel, se ima Khuen Hedervary imenovati za ministrskega predsednika; on bi imel takoj razpuščiti državni zbor in razpisati nove volitve na podlagi splošne volilne pravice. (To se sliši bolj kakor zaganje. Op. ur.) — Danes imajo priti na avdienco Lukač, Hieronimi in Khuen Hedervary, po nekaterih trditvah tudi Košut. Če sestavi Khuen-Hedervary vlado, imajo priti v njegov kabinet Hieronimi, Matlekovic, Perczel, grof Csaky, grof Zelinsky, dr. Ploz, Cseh in sin bivšega min. predsednika Fejervarya Emerich.

Shodi.

Ljubljanski zidarji imajo v nedejo, dne 27. junija ob 9. uri dopoldne v salonu »pri Levu« na Marije Terezije cesti važen shod. Nikdo naj ne manjka!

Zahtevajte
po vseh gostilnah,
kavarnah in
brivnicah

Rdeči Prapor!

Raznoterosti.

Stroški pri proglasitvi p. Klemensa Hoffbauerja za svetnika so bili velikanski. Kakor poročajo nemški klerikalni listi, so znašali od 260.000 do 270.000 frankov. Ozaljšanje cerkve sv. Petra 150.000, papeževa procesija je porabila za 1498 frankov sveč, sveče na altarju 1287 frankov, nova pregrinjala pri altarju 12.990 frankov. Sicer so pa preglasitve drugih svetnikov svoj čas se več stale. Pri sv. Bonaventuri se je porabilo 27.000 zlatov (324.000 frankov), pri sv. Leopoldu Avstrijskem 25.000 zlatov (300.000 frankov), pri sv. Frančišku Saleskem celo 382.000 frankov.

Učitelj zaradi izstopa iz katoliške cerkve odstavljen. Definitivni učitelj na ljudski šoli v Hlavi, po imenu Pelikan, je izstopil iz kat. cerkve in je ostal brez konfesije. Deželni šolski svet ga je zaradi tega od službe odstavil. Naučno ministrstvo je sicer ustreglo njegovemu prizivu ter zapovedalo, da se zopet v službo namesti, a dež. šolski svet je Pelikana stalno vpokojil.

Restavracija International

v Ljubljani

Resljeva cesta št. 22
se priporoča.

Totijo se pristna vina in sveže pivo. Na razpolago je vrt, kegličarje in salon.

Se priporoča

Marlja Petrič
restavraterka.

31-5

Brivnica in česalnica

Anton Bočkaj

Ljubljana, Kolodvorske ul. 24

se najtopleje priporoča.

--- Solidna postrežba! ---

Pozor!

Pozor!

Toplo se priporoča kavarna

„ILIRIJA“

Ljubljana

31-5

Kolodvorske ulice (3 minute od južnega kolodvora)

!!! Odprta vsak dan celo noč. Posebna soba na razpolago. !!!

Gudež industrije!

Vsled velikega sklepnega nakupa od dajam po izredno nizki ceni

K 4-80

krasno, ameriška, pozl. Double švicarska žepna ura, ki je od pravega 14 karatnega zlata nerazločljiva, s 36 ur idočim antimagnetičnim Anker-kolesjem, sekundarnim kazalcem, 3 letna garancija, s fino pozlačeno verižico

1 kom. K 4-80 8 kom. K 12-80

Ravnoista ura iz nikla ali gloria-srebra, lepo gravirana s posrebrnjeno verižico

1 kom. K 8-45 2 kom. K 8-50.

Zamena dovoljena ali denar nazaj. Razpošilja se po povzetju ali če se pošlje denarnaprej. Ilustrovani ceniki zastoj in poštne prosto.

E. Holzer, Krakov, Stradom 18/43.

GRİČAR & MEJAČ, Ljubljana

Prešernove ulice št. 9

priporočata v največji izbi in po najnižjih cenah

obleke za gospode, obleke za dečke, obleke za otroke, površnike za gospode in dečke, žakete za dame, paleta za dame, plašče za deklice.

Za veselice

in druge prireditve korijandoli, šaljive predmete za bazar, lampione, za šaljivo pošto izredno cene in lepe razglednice, serpentine i. t. d. priporoča

Ivan Vrečko

52-12

Ljubljana, Sv. Petra cesta 31.

Trgovina s papirjem.

Josipina Herrisch

Ljubljana, Židovske ulice 7

priporoča svojo bogato zalogo moških, ženskih in otroških čevljev, gamaše itd. najnovejše oblike, zelo trpežne in elegantne fazone.

Zunanja naročila točno. 14-5

Katinka Widmayer

trgovina pri „Solncu“ za vodo

Pogačarjev trg

priporoča svojo veliko zalogo

45-20

perila za dame, gospode in otroke. Rokavice, nogavice, kravate, bluze, obleke, predpasnike, čepice, i. t. d. Vezanje umetnih cvetlic. Nagrobne vence s trakovi. Vsa oprava za novorojenčke. Damski slamniki najnovejše mode. Krasne „peče“ vedno v zalogi. Specialiteta za delavce: Celuloid-ovratniki, prsa in manšete.

Nizke cene

Putniki v Ameriko
Hateri želijo dobro, po ceni in
na najhitro potovati naj se obrnejo
na
Simona Kmetec
v Ljubljani Kolodvorske ulice 24
Kmetecova Pijavica dolo in izpolni

Klobuke, cilindre in čepice

v najnovejših fagonah in v velikih izberah priporoča

Jvan Soklič, Ljubljana

Pod Trančo št. 2.

52-33

Milko Krapeš

urar in trgovec z zlatino, zapriseženi sodnijski cenilec, Ljubljana, Jurčičev trg 3

priporoča svojo bogato zalogo različnih stenskih in žepnih ur, kakor tudi zlatih in srebrnih verižic, uhanov in prstanov. V zalogi imam tudi gramofone in plošče s slovenskimi napevi in godbo. Z ozirom na bližajočo se velikonočno in binkočno praznike, naj nihče ne zamudi te prilike, ker bom prodajal po znatno nižjih cenah. Malo dobička, veliko prometa! Cenike pošiljam zastoj in poštne prosto!

52-81

35 letni velik uspeh!

52-29

Močan želodec, pravilno prebavo ter odprtje telesa

se doseže, ako se uporablja mnogokrat odlikovano

želodčno tinkturo

lekarna Piccolija

Ljubljana, Dunajska cesta.

Steklenica 20 v. Naročila po povzetju.

Telefon št. 177

52-5

L. Tomažič

zaloga piva

v Spodnji Šiški pri Ljubljani.

Gosp. gostilničarjem in p. n. slavnemu občinstvu priporočam

**zagrebško in
: češko pivo :**

Dolnška družba združenih pivovarov Žalec in Laški trg v Ljubljani

Telefon št. 168.

Telefon št. 168.

izborna pivo v sodih in steklenicah.
ZALOGA V SPODNJI ŠISKI.